

Catia, gustul amar al trădării

RAPSODIA FEMINITĂȚII

Recenzie

Cezarina Adamescu

18 Nov. 2021

După cum s-a constatat și din mărturia autoarei, personajele feminine ale Marei Popescu-Vasilca, au o doză de realitate, drapată fastuos peste imaginație, pornind de la cazuri cunoscute de autoare, transpuse epic în mărgăritare ale genului, cunoscute și apreciate, pe măsura publicării și trimise în lume. Notorietatea lor e dată de subiectul agreabil comun – Dragostea, sub cele mai diverse chipuri, dar și de psihologia personajelor care poartă amprenta senzualității manifeste, a frumuseții și a dorinței de a trăi plener, gustând din deliciale iubirii totale. Inedit este, față de celelalte romane din aceeași serie, faptul că autoarea preia din romanul precedent, una din eroinele acestuia, pe Paula și o introduce în această carte, în paralel, ca o prelungire a acțiunii precedente. Două destine feminine, care au, fiecare, porția ei de dezamăgire și de trădare. Nici nu e de mirare, pentru că amândouă au crescut și s-au dezvoltat în același mediu, fiind prietene.

De aici, Mara Popescu-Vasilca brodează o poveste nouă, urmărind destinul Catiei pe un alt palier de reprezentare, deși viețile lor nu sunt deloc asemănătoare. Tot Paula o introduce pe Catia în relatarea ei. Suntem în momentul când Paula se întoarce la părinți, împreună cu fetița ei de șase ani. Cele două femei se reîntâlnesc, după câțiva ani de absență în care și-au trăit experiențele proprii. Fiecare cu bagajul său: deziluzii, vise neîmplinite, tristeți, înfrângeri, dragoste oarbă. Sub pretextul amintirilor, cele două femei, derulează secvențe din viața lor, de unde fuseseră întrerupte. Rând pe rând, se perindă bărbații care au trecut prin viața Catiei: Mircea, fratele lui, Mihai, Dan, George, Horia. Important este că Paula deține firul miraculos al povestirii. Chiar ea o spune: *”Tot eu sunt, Paula, povestesc, doar câteva luni mai târziu, martie 1968”*.

Și așa, pe două paliere, aflăm amănunte din viața celor două femei. O poveste stranie, aceea a lui Dan, împărțit între soția care tocmai murise și Catia, abia adusă în același salon de spital. Nu avusese măcar timp să-și șteargă lacrimile. A rămas s-o vegheze pe noua pacientă, lovită grav la cap, în urma unei căzături pe scări. Și așa a început povestea lor, când încă nu-și îngropase soția. De remarcat, folosirea timpului prezent atunci când relatează, semn al participării efective și afective la acțiune. Fiecare personaj cu partitura lui, cu monologul spus ca pe scenă, cu voce egală. Readuse în memorie, amintirile prind viață, capătă substanță, culoare, miez. Dan pare îngerul păzitor al Catiei, stând la capul fetei și veghind-o, la fel cum o veghease pe Anca până aceasta s-a stins. După stilul poveștilor din poveste, autoarea deapănă și alte istorisiri ale unor

personaje principale ori secundare. Toate poartă un tâlc care se cere descifrat, că nu degeaba este așezat acolo, la locul și timpul potrivit. Autoarea creionează ori înseiează destine cu lejeritatea omului stăpân pe condei. Și povestea unchiului Carol este impresionantă, copil de trupă, găsit printre tarabe, desculț și flămând și luat la unitate unde a învățat tainele militariei și cele ale muzicii. De multe ori, amintirile celor de față se împletesc și devin una, prin anumite similitudini.

Unele povești au câte o doză serioasă de umor, cum e cea cu găștele tușicăi Ileana, care, mâncând vișinele din vișinată, s-au îmbătat și păreau moarte, astfel încât tușa împreună cu o vecină le-au jumulit de pene pe burtă. După două zile, găștele s-au trezit din beție și și-au luat zborul, găgăind deasupra satului, spre hazul vecinelor. O întâmplare de pomină. Catia relatează secvențial, scenă cu scenă, prima întâlnire la el acasă, cu Mircea. Apoi și celelalte. Pentru cei care trăiesc departe de țară, a scrie despre obiectivele cunoscute și îndrăgite de români, este aproape o datorie patriotică.

Dar cu ce plăcere evocă autoarea, locurile importante de patrimoniu național, care fac deliciul românilor dar și al turiștilor străini. Despre fiecare obiectiv turistic Mara Popescu-Vasilca oferă informații minuțioase, unele pitorești, bazate pe o documentație amplă, care scot în evidență și istoria locului, stilul arhitectonic și unicitatea lui. Descrierea nunții este culmea artei narative a scriitoarei Mara Popescu-Vasilca. Ea are o predilecție în a relata amănunte vestimentare, punând preț pe culoare, asortat, nuanțe, finețe, clasă, stil. La fel și în celelalte accesorii feminine ori masculine. După trei ani de căsnicie, Catia e pusă în fața unei strașnice lecții de viață. Soțul ei o cedează fratelui lui, Mihai și, într-o conspirație familială, îi unește pe aceștia într-o scenă de dragoste prelungită, după care apar, rând pe rând, să sărbătorească evenimentul despărțirii. S-a simțit trădată, vândută, cedată în favoarea lui Mihai, pentru ca lui să-i fie bine. În cele din urmă, apare și Mircea la întrunire, cu actele de divorț.

Catia nu acceptă acest compromis și pleacă de la ei, demnă, așa cum a venit. În plus, acum era disperată și dezorientată. În această fatidică zi, când cei doi frați își disputau aceeași femeie, are loc teribilul accident, cu Catia rostogolindu-se pe scări și lovindu-se cu capul de grilajul de fier. În rest, spitalizarea, amnezia, Dan, îngerul bun care-o susține și o ia cu el. Viața continuă, fără contribuția celor doi frați. Peste toate, exista dualitatea sentimentelor Catiei, fiind tulburată de amintirea lui Mihai, în timp ce se iubea cu fratele lui, Mircea. Ce înțelegere, ce troc au făcut frații, este lipsit de orice demnitate. O provocare oribilă: care o poate cuceri și căruia femeia i se va dărui. De fapt, ea trăia cu amândoi: cu unul în pat și cu celălalt în gând, în amintire, în dorință. Și până la urmă, când așteptarea ei s-a împlinit și a făcut dragoste și cu Mihai, descoperind conspirația fraților, ea a rămas profund dezamăgită și dezgustată. Fapt ce a determinat-o să-i părăsească pe amândoi.

Pe acest teren alunecos, apare Dan, îngerul de la spital care a vegheat-o, a ajutat-o și a luat-o acasă, în timp ce frații au abandonat-o, după ce-i făcuseră atâta rău. Ciudată provocare: în timpul suprem al dăruirii dragostei, să pierzi totul, până și speranțele de până atunci. Accidentul a fost doar o urmare: sufletului rănit i s-a adăugat și trupul zdrobit pe scări și izbit de un grilaj. Tot ce a urmat este un proces de vindecare treptată și de reconstituire a vieții din mici cioburi de vitraliu. Și în această nebuloasă de după accident, se derulează ca pe un ecran, cu repeziciune, scene din

viața ei, personaje pe care le cunoștea dar și unele necunoscute. Catia e pe cale să-și amintească cine e, rătăcește, rătăcește printre gânduri și vise, totul devine supranatural, imaginația desenează continuu fantasmă. O vindecare prin suferință, durere, jertfă, pierdere și luare de la început. Un moment înălțător, ceasul destăinuirii spală de greșeli personajele și le redă demnitatea. Parcă până atunci nici nu trăiseră. De fapt, drama căsniciei lor duale, neîncrederea lui, neîncrederea ei în sentimentele celuilalt, alergarea după himere, fără să prețuiască ceea ce aveau, ignorând sacramentul pur al căsătoriei. Ceva nespus de pervers, incestuos și imoral. Nu are rost să căutăm vinovați. Fiecare să privească adânc în sine și va afla ceea ce trebuie să afle. Dacă sunt onești.

Toate acestea sunt o provocare pentru cititor. Obligă la analiză, la meditație, la recunoașterea propriilor erori și la îndreptare. Acesta este și mesajul cărții. Și încă un amendament: vorba străveche, valabilă astăzi, mai mult ca oricând: abia când pierdem pe cineva, ne dăm seama de ceea ce a însemnat pentru noi și cum n-am știut să-l prețuim. Și ca urmare, cel mai de preț lucru într-o relație este IERTAREA. Dacă vom avea capacitatea, bunăvoința de a ierta pe cel care ne-a făcut rău, suntem pe cale de a fi vindecați. Fiecare iubire e unică, ca și protagoniștii ei. Deși se desfășoară aproximativ în același mod: cunoaștere, atingere, posedare, separare după un timp, după ce focul s-a stins, iubirea însăși a ostenit și cere un răgaz, mai scurt, mai lung sau definitiv.

Aflăm și povestea iubirii dintre Dan și Anca, soția lui, care tocmai murise în salonul în care avea să fie adusă Catia. Ceea ce este esențial în romanele Marei Popescu-Vasilca o constituie iubirea. În jurul ei se învâрте totul, personaje, întâmplări, fenomene. Nimic fără iubire. Desigur, aceasta poate îmbrăca toate hainele omenirii. Nici o iubire nu e la fel. Autoarea pune însă accent și pe iubirea de început, primația iubirii, darul feciorelnic, când nici unul, nici celălalt nu prea știu ce să facă și acționează instinctual, de multe ori pripit. Din toate experiențele personajelor, s-ar putea alcătui un îndrumar veritabil, cu principalele ipostaze ale iubirii, rezultatul pornirilor trupești. Nu numai oamenii trădează, dar și destinul. Dan a simțit din plin, gustul amar al trădării destinului, atunci când a pierdut-o pe Anca. Iar în triumphiul Mircea-Catia-Mihai, cu toții au trădat: dragostea, prietenia, rudenia, căsnicia. Dar nici cuplul Catia-Dan nu funcționează, deși ea e însărcinată cu el. Drept pentru care, urmează despărțirea, pornirea pe un nou drum, cu dezamăgiri și speranțe nou-nouțe.

În mod cu totul neașteptat, chiar în ziua în care Catia a părăsit casa lui Mircea, a cunoscut un om întreprinzător, George, cu care a acceptat imediat să caute o gazdă și să locuiască împreună. O nouă speranță se arăta la orizont. Însă, surpriză, George are o funcție importantă în Ministerul de Interne și îi acordă și Catiei calitatea de colaborator. Racolată în acest mod, Catia participă la câteva acțiuni specifice acestei activități, destul de periculoase, mai ales pentru o femeie, dar, în cele din urmă, e nevoită să părăsească Bucureștiul la indicațiile șefilor. Și ea alege Timișoara. Și pe deasupra, este și însărcinată. Și totuși, Catia e încrezătoare că va fi, cât de curând, un altul în viața ei. De constatat că, mai mult decât în celelalte romane, autoarea face apel la Dumnezeu, ori de câte ori simte nevoia. Chiar și atunci când pornește la cucerit un alt bărbat, ea merge *"Cu Dumnezeu înainte"*. Și involuntar, își face câte o cruce. Extrem de interesante sunt și viața colecționarului de artă Ion Vasilescu și a fiului său, Horia. Toate acestea evocate amănunțit. Sunt povești cutremurătoare, redate magistral de autoare.

Dar, pe cât de experimentată e Catia în privința bărbaților, pe atât e de sensibilă în fața celor patru copii ai săi, mai ales atunci când trebuie să le spună că sunt rodul a patru bărbați diferiți care au trecut prin viața ei. În cele din urmă, le scrie câte o scrisoare, în care le mărturisește totul și îi roagă s-o ierte pentru greșelile făcute. Eliberată astfel de povara propriilor sale greșeli, Catia poate, în sfârșit, să-i răspundă afirmativ lui Horia, care dorește să-și unească destinul cu al ei și să aibă grijă de cei patru copii.

O poveste printre alte povești, dar care are, de data aceasta, final fericit.

Cezarina Adamescu

Poetă, prozatoare, eseistă, dramaturg

și critic literar român

Membru al Uniunii Scriitorilor